

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.394/2022/8. szám
A tanács tagjai: Dr. Dobó Viola a tanács elnöke
Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró
Dr. Balogh Zsolt bíró
Dr. Patyi András bíró
Dr. Varga Eszter bíró
A felperes: felperes1 (cím1)
A felperes képviselője: Dr. Halmos Péter ügyvéd (cím2)
Az alperes: Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal (cím3)
Az alperes képviselője: Dr. Torják Norbert kamarai jogtanácsos
A per tárgya: építésügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes
A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Győri Törvényszék 1.K.700.072/2020/60. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Győri Törvényszék 1.K.700.072/2020/60. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperes részére 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget;
- kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 70.000 (hetvenezer) forint összegű feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A perben nem álló egyéb érdekelt¹, mint építtető 2010. évben a cím4 szám alatti társasház lakás1 számú – a felperes lakása alatti – lakásában átalakítási munkálatokat végeztetett. Az építési munkákon belül sor került a homlokzati nyílászárók cseréjére, az udvari erkély beépítésére, illetve a lakásban két főfal ajtó falnyílás szélesítésével nyílászáró elhelyezésére. Az építési engedély-köteles munkák elvégzéséhez az építtető építési engedéllyel nem rendelkezett, kiviteli tervek, építési dokumentációk sem készültek.

[2] A felperes, mint az átalakítási munkálatokkal érintett lakás fölötti, lakás2 számú lakás tulajdonosa bejelentéssel élt az építésügyi hatóságnál.

[3] Sopron Megyei Jogú Város Jegyzője, mint elsőfokú építésügyi hatóság az átalakítással érintett ingatlanon 2010. szeptember 6. napján helyszíni szemlét tartott, majd az építtetőt fennmaradási engedély iránti kérelem benyújtására hívta fel. Az építtető 2011. május 4.

napján a kérelmet előterjesztette, hiánypótlási felhívást követően csatolta az előírt mellékleteket. Az elsőfokú hatóság – az eljárásának kétszeri megismétlését követően – a 2014. február 14. napján kelt 15346-5/2014. számú határozatában a fennmaradási engedélyt megadta. Határozata indokolásában hivatkozott az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 48. § (1) bekezdésére és rögzítette, hogy a megvalósított építési munka megfelel az Étv. 36. §-ában foglalt követelményeknek, az építmény rendeltetésszerű, biztonságos használatra alkalmas. Az építtetőt egyidejűleg építésügyi bírság megfizetésére kötelezte.

[4] A felperes fellebbezését követően az alperes a 2014. április 25. napján kelt GYD-03/139-5/2014. számú határozatában az elsőfokú döntést helybenhagyta. A határozat hivatkozott az építésügyi hatósági eljárásokról és az építésügyi hatósági ellenőrzésről szóló 193/2009. (IX. 25.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) 39. § (6) és (8) bekezdéseire, 20. § (2) és (4) bekezdéseire, kifejtve, hogy a felelős műszaki vezető nyilatkozatát a helyszíni szemlén rögzítettek is megerősítették. Az építtető által csatolt statikai tervezői számítások az erkélylemez állékonyságát is alátámasztották, továbbá a munkálatok elvégzése óta sem merült fel olyan állékonysági probléma, amely teljes feltárást indokolna. Az átalakított nyílások szélességi méretei a kérelemben feltüntetettekkel megegyeznek.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] Az alperes határozatával szemben előterjesztett keresetében a felperes annak hatályon kívül helyezését kérte, mivel az álláspontja szerint az Étv. 48. § (1) bekezdésében és 36. §-ában foglaltak nem valósultak meg.

[6] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A megelőző perekben hozott döntések és a jogerős ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság a 2015. június 3. napján kelt K.27.233/2014/13. számú ítéletével a keresetet elutasította. A felperes felülvizsgálati kérelme folytán a Kúria a 2016. május 11. napján kelt Kfv.II.37.877/2015/11. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A végzés indokolása szerint az új eljárásban a bíróságnak módot kell adnia a felperesi bizonyításra, és mérlegelnie kell, hogy vitatható-e az állékonyság, szükséges-e terheléskorlátozás, lehet-e bármilyen statikai probléma, ezért szükséges-e végső soron a statikus szakértő kirendelése.

[8] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

[9] A felperes felülvizsgálati kérelme folytán a Kúria a 2019. május 29. napján kelt Kfv.II.37.437/2018/8. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A végzés indokolása szerint az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban az állékonysági kérdéseket illetően kellett felvennie bizonyítást, mert a további felperesi hivatkozások vonatkozásában a Kúria a korábbi felülvizsgálati kérelmet alaptalannak találta. Indokoltan hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a Kúria végzésében egyértelműen leszögezte, hogy az alperes nem követett el jogsértést azzal, hogy további vizsgálat nélkül a felelős műszaki vezető – kiegészített – nyilatkozatát elfogadta döntése alapjául.

[10] A Kúria végzése szerint azonban az elsőfokú bíróság azt nem kellően értékelte, hogy ha a felperes igazolja, hogy a beszerzett felelős műszaki vezetői nyilatkozatok nem valósak, az egyéb tervezői nyilatkozatok pedig részben olyan körülmények között jöttek létre, amikor az azokat tevő személyek a valós (eredeti, kivitelezett) állapotot nem ismerték, nem ismerhették, akkor azok alkalmatlanok az építkezés statikai megfelelőségének igazolására. Annak ellenére tehát, hogy a hatósági eljárás formálisan megfelelt a vonatkozó jogszabályoknak, a felperes sikeresen bizonyította, hogy bár az alperes a rendelkezésére álló nyilatkozatok és iratok

alapján megalapozottnak látszó döntést hozott és adta ki a fennmaradási engedélyt, a döntés alapjául szolgáló nyilatkozatok megbízhatóságát illetően komoly aggályok merülnek fel.

[11] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban csak látszólag teljesítette az utasításait. Az általa felvett tanú nyilatkozatok és a magánszakértői bizonyítás is alkalmatlanok arra, hogy a statikai állékonyság hiányát vagy meglétét bizonyítsák, függetlenül attól, hogy a tanúvallomások felvételével a bíróság – helyesen – a felperes bizonyítási indítványának tett eleget. A tanúvallomások ismeretében a bíróságnak érzékelnie kellett volna a bizonyítottság hiányát, és azok alkalmatlanságáról tájékoztatnia kellett volna a felperest, felhívva további bizonyítási indítvány előterjesztésére.

[12] A felülvizsgálati bíróság a végzésében hangsúlyozta, hogy a bizonyítás terhe a felperesen van. A Kúria egészen addig nem tudja a felperes terhére értékelni a bizonyítás elmaradását, amíg e körben megállapítható a bírói tájékoztatás elmulasztása. Az elsőfokú bíróság mulasztott tehát, amikor nem ismerte fel a tanúnyilatkozatok jelentőségét, és nem tájékoztatta a felperest a magánszakértői vélemény alkalmatlanságáról. A magánszakértői vélemény – egyébként helyes – bírói értékelése/mellőzése csak az ítélethől tűnik ki. Ezáltal a bíróság a kötelező tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, és megelégedett egy félbemaradt bizonyítással, amely az általa hozott elutasító döntés alapjául nem szolgálhatott.

[13] Előírta, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak tájékoztatni kell a felperest a már felvett bizonyítás hiányairól és alkalmatlanságáról. Fel kell hívnia a felperest a további bizonyítási indítvány – kiemelten a független igazságügyi statikus szakértő kirendelése – megtételére. Tájékoztatnia kell a felperest arról, hogy a perben a bizonyítás őt terheli, annak elmaradása következményeit a felperes viseli. Ennek oka, hogy az alperes, miként erre a Kúria korábbi és jelen határozatában is utalt, tényállás tisztázási kötelezettségének eleget tett, hiszen a jogszabály által kötelezően előírt nyilatkozatokat beszerezte. Az elsőfokú bíróság csak ezt követően lesz abban a helyzetben, hogy aggálytalan, megalapozott döntést hozzon.

[14] Az újabb megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a keresetet ismét elutasította. Hangsúlyozta, hogy a megismételt eljárásnak a Kúria korábbi végzései alapján nem volt tárgya az örökségvédelmi szakhatósági hozzájárulás és az építési jogosultság vizsgálata, ahogyan az sem, hogy a kivitelezés a jogszabályoknak megfelelően történt-e, ekként a megvalósítási dokumentáció meglétének hiányát sem kérheti a felperes az alperesi hatóságon számon.

[15] Rögzítette, hogy a Kúria már megállapította azt is, hogy az ajtónyílások kiszélesítése kapcsán a közigazgatási perben beszerzett tanúvallomások és magánszakértői vélemény alkalmatlan volt a statikai állékonyság kérdéskörének vizsgálatára, így e körben független szakértő kirendelése volt szükséges. Az erkély beépítése vonatkozásában a Kúria megismételt eljárást nem írt elő, tehát a megismételt eljárásnak az erkély beépítése sem képezte tárgyát. Az elsőfokú bíróság a korábbi ítéleteiben megállapította ugyanis, hogy az erkély beépítésével az a lakás részévé vált, ezáltal a hasznos terhelés csökkent, tehát állékonysági probléma – a beépítéssel – nem merült fel, továbbá a felperes sem valószínűsített keresetlevelében olyan körülményt, mely szerint az erkély beépítése a tulajdonát képező lakás rendeltetésszerű és biztonságos használatát bármilyen módon sértené.

[16] A jogerős ítélet szerint a megismételt eljárás tárgya a fennmaradási engedély feltételei fennálltának vizsgálata volt az Étv. 48.§ (1) bekezdésének, a 36.§ (1) bekezdésének és a 31.§ (1) bekezdésének rendelkezéseire figyelemmel, azzal, hogy a felperes csak azokat a feltételeket kérheti az alperesen számon, amelyek vonatkozásában a közvetlen érdekeltsége fennáll, ezáltal arra a keresetösségi joga is kiterjed. Tehát az Étv. 36.§-ában meghatározott valamennyi feltétel teljesülését, illetve annak hiányát nem kifogásolhatja, kizárólag a

szomszédos, tulajdonát képező lakás rendeltetésszerű és biztonságos használatát befolyásoló körülményeket adhatja elő.

[17] A törvényszék kifejtette, hogy a fennmaradási engedélyezési eljárásban az vizsgálándó, hogy az elvégzett építési munka jelen állapotában teljesíti-e az Étv. 31.§ (1) bekezdésében foglalt követelményeket, azaz jelen állapotában alkalmas-e többek között a rendeltetésszerű és biztonságos használatra. Amennyiben az építtető a kivitelezés során a felperesnek kárt okozott, ez a felek között polgári jogviszonyt keletkeztet, az okozott kár megítélése nem közigazgatási eljárásra tartozó kérdés. A felperes az eljárás során azt kívánta bizonyítani, hogy a kivitelezés során nem tartották be Varga László statikus szakértő szakvéleményében foglalt előírásokat. Ugyanakkor a fennmaradás engedélyezése szempontjából annak sem volt jelentősége, hogy a nyílások kiszélesítése során a Varga László szakvéleményében meghatározott teherhordó elemek beépítésre kerültek-e vagy sem, hanem az, hogy – függetlenül attól, hogy milyen elemek beépítésére került sor – jelen állapotában az építési munka alkalmas-e a lakás és a szomszédos lakások rendeltetésszerű és biztonságos használatára.

[18] A perbeli tartószerkezeti szakkérdés vizsgálatára a bíróság a felperes indítványára dr. Lőrincz György igazságügyi szakértőt (a továbbiakban: a szakértő) rendelte ki, aki a Magyar Mérnöki Kamara nyilvántartásában nem, de az igazságügyi szakértői névjegyzékben szerepelt.

[19] A szakértő a szakvéleményében megállapította, hogy a felperes tulajdonát képező lakásban a kivitelezésnek vannak nyomai, több helyen repedések találhatók, illetve a járólapok is elmozdultak, azonban azok az átalakítás során keletkeztek, amely kivitelezési hibára vezethető vissza. Az építési munka befejezését követően a nyílásoknál alakváltozás nem történt, ebből fakadóan valószínűsíthető az, hogy teherkiváltó szerkezetek beépítése megtörtént, teherbírási probléma nincs és a felperes tulajdonát képező lakásban további repedések, egyéb következmények nem láthatók. Ez igazolja, hogy építettek be kiváltókat. Megjegyezte, hogy ez a fal kopogtatásával is megállapítható volt.

[20] A szakértő kompetenciájával kapcsolatos felperesi hivatkozásokra tekintettel kifejtette, hogy bár a szakértő a tartószerkezeti szakértés területén a Magyar Mérnöki Kamara nyilvántartásában nem szerepel, azonban az igazságügyi szakértői névjegyzékben mind a szakértő kirendelésekor, mind a szakvélemény előterjesztésekor a tartószerkezeti szakértés a szakértő szakterületei között be volt jegyezve, mely alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a per tárgyát képező kérdésben a szakértő kompetenciával rendelkezik. Ezt nem érinti az a tény, hogy a Magyar Mérnöki Kamara nyilvántartásában a szakértő szerepel-e vagy sem. Hivatkozott az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) 5.§ (2) bekezdés b) pontjára és arra, hogy a törvény megkívánja a névjegyzékbe való felvételhez az adott szakterület gyakorlásához szükséges képesítés igazolását is. A névjegyzék alapján a szakértő az ügyben kirendelhető volt, az a tény, hogy a kamara felé a tagdíjfizetési kötelezettségének nem tett eleget és ezért tagsággal nem rendelkezett, a kompetenciáját nyilvánvalóan nem érintette.

[21] Az elsőfokú bíróság a szakvéleményben foglaltakat az ítékezésének alapjául elfogadta, rögzítve, hogy a szakértő a szakvéleményében foglalt ténymegállapításokat adatokkal alátámasztotta, megállapításaival egyébként egybevág az alperes közigazgatási eljárásban lefolytatott helyszíni szemlén tett megállapítása is. A felperes által az eljárásban hivatkozott magánszakvéleményben foglaltakra tekintettel rögzítette, hogy a Kúria a megismételt eljárást elrendelő végzésében egyértelműen megállapította, hogy az állékonyság megítélése körében a magánszakvélemény nem releváns, ugyanis az csak azt bizonyítja, hogy a kivitelezés nem az előírásoknak megfelelően történt. Ez azonban nem képezte a vizsgálat tárgyát, így ebben a körben a szakértői álláspontok ütköztetésére sem volt szükség.

[22] A jogerős ítélet szerint a nappalit érintő födémlehajlás körében a szakértő a felperesi kifogásokra válaszolt, kifejtette, hogy a falnyílás megnagyobbítása födémlehajlást a szomszédos lakásban nem okozhat, rögzítette továbbá, hogy a kivitelezési munkák befejezését követően semmilyen elváltozás nem keletkezett a felperesi lakásban, valamennyi elváltozás a kivitelezés során keletkezett.

[23] A felperes érveléseire tekintettel a törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy az anyagfáradás lassú folyamat, de nem annyira, hogy az építési munka befejezését követő több mint 10 év alatt semmilyen változás nem történik. A szakértő rögzítette, hogy az anyagfáradás vasbeton oszlopok esetében 2-3 év alatt végbemegy, tehát ezen idő alatt a felperesi lakásban is változást kellett volna eredményeznie, amennyiben az a rendeltetésszerű és biztonságos használatra nem lenne alkalmas. A szakértő a vizsgálatokor (2021. július) fennálló állapot alapján valószínűsítette azt, hogy teherkiváltó szerkezetnek kell lennie, mivel nem történt állékonysági változás. Az pedig ennek folytán nem releváns, hogy pontosan azok az elemek kerültek-e beépítésre, amelyeket Varga László szakértő javasolt. A felperes által a lakásban bekövetkezett elváltozásokról készített fotók sem voltak alkalmasak a szakvélemény megalapozottságának cáfolatára, mivel az elváltozások léte nem volt vitatott és a szakértő azokat a szakvéleményében értékelte.

[24] Az elsőfokú bíróság megállapította végül, hogy a felperesnek a közérdek érvényre juttatása kapcsán – jogszabályi rendelkezés hiányában – nem volt keresetőségi joga.

A felülvizsgálati kérelem

[25] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet elsődlegesen a jogerős ítélet és a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezése mellett a fennmaradási engedély iránti kérelem elutasítása, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezése iránt. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Alaptörvény B. cikk, XXVII. cikk, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 3. § (3) bekezdés, 195-196. §, 164. §, 177.§ (1) és (2) bekezdés, 180. § (1) bekezdés, 182.§ (3) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, 339/B. §, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 1. § (1) bekezdés, 3. § (1) és (2) bekezdés. 4. §, 50. § (6) bekezdés, az Étv. 18. § (1) bekezdés, 31. § (1) bekezdés, 34. § (1) bekezdés, 36. §, 38. § (1) bekezdés, 38/A. § (3) bekezdés, 40. § (2) bekezdés, 48. § (1) és (2) bekezdés., a R. 18. § (2) bekezdés db) pont, 18. § (3) bekezdés, 20. § (2) és (4) bekezdés, 27. § (5) bekezdés, 35. §, 39. § (6) és (8) bekezdés, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 50. §, 51. §, 108. §, illetve a 37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet 5. sz. melléklet VI. pont rendelkezéseit.

[26] A felperes kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által felvett bizonyítás eredményének mérlegelése, a tényállás iratellenes megállapítása nem okszerű és logikai ellentmondásoktól sem mentes, abból a bíróság téves következtetésre jutott.

[27] A felülvizsgálati kérelem szerint a perben kirendelt szakértő esetében a Magyar Mérnöki Kamara nyilvántartásában nem szerepel a tartószerkezeti szakértés, így a kirendelt szakértő tartószerkezeti szakértés kérdéskörben – az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet, a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény, a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény és az Étv. alapján – nem járhatott volna el. Amennyiben ugyanis a kirendelt igazságügyi szakértő a kamarai nyilvántartás névjegyzék adatai szerint, adott szakértői területen nyilvántartásba vételre nem került, úgy igazságügyi szakértőként – az érintett szakterülettel összefüggésben, a szakmagyakorlás szabályai szerint – sem járhat el, az a tény,

hogy ezt szakértő a nyilvántartást vezető minisztérium felé nem jelentette be, nem jelenti azt, hogy eljárása ettől „legitim” lenne.

[28] A felperes kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a szakvélemény megállapításait nem vetette össze per korábbi szakában keletkezett tanúvallomásokkal és az általa beszerzett magánszakértői véleménnyel, továbbá nem értékelte azt sem, hogy az építető 2011. évben nyújtotta be kérelmét, így az akkor hatályos építésügyi szabályoknak megfelelően kellett a fennmaradási engedélyezési tervdokumentációt elkészítenie és igazolnia az elvégzett építési munkák tekintetében a rendeltetésszerű és biztonságos használatra való alkalmasságot, mely dokumentumok azonban hiányoznak. Az építésügyi dokumentumok hiányában pedig nem mellőzhető a fennmaradási engedély iránti kérelem elutasítása.

[29] A felperes a szakértői véleményben foglaltakra tekintettel észrevételezte, hogy az anyagfáradás lehet lassú folyamat is, az nem zárható ki tehát, hogy a földem idővel leszakadhat. Iratellenesnek tartotta továbbá a szakvéleményt abban a tekintetben, hogy a tartószerkezet beépítése minden valószínűséggel megtörtént, mivel maga a kivitelező, illetve felelős műszaki vezető állította azt, hogy ilyen nem történt.

[30] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, fenntartva a perben korábban tett nyilatkozatait. Hangsúlyozta, hogy a Kúria az ügyben már megállapította, hogy a hatóság a tényállás tisztázására vonatkozó kötelezettségének eleget tett.

[31] Az alperes ellentmondásosnak tartotta a felperes felülvizsgálati kérelmét, kifejtve, hogy a felperesnek az az álláspontja, hogy jelen ügyben az ítélet, mint érdemi döntés meghozatalához hiánytalanul rendelkezésre állnak a releváns adatok, csak azok újraértékelését kérte.

[32] A felülvizsgálati ellenkérelemben megjegyezte, hogy a felperes több, általa megsértett jogszabályként hivatkozott rendelkezés kapcsán egyáltalán nem fejtette ki, hogy az adott rendelkezés megsértését miben látja. Az alperes szerint a felülvizsgálati kérelem ténylegesen csak a felperes perbeli előadásának ismételését és nem a jogerős ítélet jogi szempontú vitatását tartalmazza. Jelen ügyben a Kúria már két ízben rendkívüli perorvoslati fórumként ítélt, ennek során azonban nem állapította meg, hogy az alperesi hatóság alapvető követelményeket sértett volna a megelőző eljárása során. A Kúria a végzéseiben konkrétan és egyértelműen kijelölte az ítékezés további terjedelmét, a kasszációt követően megismételt eljárás során felperes sem tett keresetlevelében foglaltakhoz képest további állítást.

A Kúria döntése és jogi indokai

[33] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozatlan.

[34] A régi Pp. 275. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A jogerős ítélet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül.

[35] A Kúria kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság a Kúria által elrendelt megismételt eljárásban hozta meg a jelen felülvizsgálat alapjául szolgáló jogerős ítéletet. A régi Pp. 275. § (5) bekezdése szerint, ha a Kúria az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, a hatályon kívül helyező végzésben az új eljárás lefolytatására vonatkozó kötelező utasításokat ad. Az elsőfokú bíróságnak a megismételt elsőfokú eljárásban a kúriai végzésből kellett kiindulnia, hiszen az abban foglalt útmutatásnak megfelelően kellett az eljárást lefolytatnia. Az elsőfokú ítélet jogszerűségének mércéje ezért alapvetően és elsősorban a kúriai végzés, hiszen attól nem lehetett eltérni. (Kfv.III.38.348/2019/11.)

[36] Az elsőfokú bíróság tehát helyesen mutatott rá arra, hogy a Kúria végzése alapján a megismételt eljárásnak nem volt tárgya a felperes teljes keresetének újraértékelése, ugyanis

azt és a beszerzett bizonyítékokat a Kúria már részben értékelte. Ennek során a Kfv.II. 37.877/2015/11. számú végzésben megállapította, hogy közigazgatási eljárásban a hatóságok tisztázták a tényállást, abból levonták a döntés alapjául szolgáló következtetéseket. Előírta, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság biztosítsa a felperes számára az ellenbizonyítás lehetőségét, a bizonyítás eredményéhez képest vizsgálja, hogy az alperes megfelelően értékelte-e a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Az iránymutatás alapján az elsőfokú bíróságnak mérlegelnie kellett – kezdve a tanú meghallgatásokkal, a szakértő meghallgatásán át, a szakértő kirendelésének lehetőségével bezárva – azt, hogy vitatható-e az állékonyság, szükséges-e terhelés korlátozás, lehet-e bármilyen statikai probléma, ezért szükséges-e végső soron a statikus szakértő kirendelése.

[37] A Kfv.II.37.437/2018/8. számú végzésben a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a bizonyítási kötelezettségének a felajánlott tanúvallomásokkal és magánszakértői véleménnyel nem tudott eleget tenni, azok ugyanis „alkalmatlanok arra, hogy a statikai állékonyság hiányát vagy meglétét bizonyítsák”. {Kfv.II.37.437/2018/8. [23] bekezdés} A megismételt eljárásra előírta, hogy tájékoztatni kell a felperest a már felvett bizonyítás hiányairól és alkalmatlanságáról, valamint fel kell hívnia a felperest a további bizonyítási indítvány – kiemelten a független igazságügyi statikus szakértő kirendelése – megtételére. Tájékoztatnia kell a felperest arról, hogy a perben a bizonyítás őt terheli, annak elmaradása következményeit a felperes viseli.

[38] Mindezért a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a Kúria korábbi iránymutatásainak keretei közt nem értékelhette az építéssel és a fennmaradással kapcsolatos dokumentáció hiányát olyanak, mint ami az alperesi határozat hatályon kívül helyezésére vezethetne, így a felperes dokumentáció hiányával kapcsolatos felülvizsgálati érvelése súlytalan volt. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság feladata az ingatlan statikai állékonyságának igazságügyi szakértő bevonása útján való vizsgálata volt, azzal, hogy a közigazgatási határozatban megállapítottakkal szemben a felperest terhelte a statikai állékonyság hiányának bizonyítása, a bizonyíthatatlanság következményét is neki kellett viselnie.

[39] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelően feltárta, a felperes indítványára statikus szakértőt rendelt ki.

[40] A felperes a felülvizsgálati kérelmében vitatta a szakértő eljárásának jogszerűségét, mivel a perben kirendelt szakértő esetében a Magyar Mérnöki Kamara nyilvántartásában nem szerepelt a tartószerkezeti szakértés, így a kirendelt szakértő tartószerkezeti szakértés során nem járhatott el.

[41] A régi Pp. 177. § (2) bekezdése szerint a bíróság a szakértői névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértőt, szakvélemény adására feljogosított gazdasági társaságot, szakértői intézményt, vagy külön jogszabályban meghatározott állami szervet, intézményt, szervezetet rendelhet ki szakértőként. Más szakértő csak ezek hiányában, kivételesen alkalmazható. Az igazságügyi szakértői tevékenységre vonatkozó szabályokat a Szaktv. (4.-5. §) tartalmazza. Az igazságügyi szakértőkről a Szaktv. 11. §-ában foglaltak szerint névjegyzéket kell vezetni, a szakértő szakterületi besorolásánál pedig a Szaktv. 5. § (5) bekezdése alapján az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006. (II. 27.) IM rendelet az irányadó. A Szaktv. 5. § (1) bekezdése alapján igazságügyi szakértői tevékenység végzését a névjegyzéket vezető hatóság - a névjegyzékbe, meghatározott szakterületre történő felvétel útján - kérelemre annak a természetes személynek engedélyezi, aki a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelel és akivel szemben nem áll fenn a (3) bekezdésben foglalt kizáró ok.

[42] Az igazságügyi szakértő, igazságügyi szakértői tevékenység folytatására a névjegyzékbe történő felvétellel és az igazságügyi szakértői eskü letételével válik jogosulttá. [Szaktv. 5. §

(4) bekezdés] A névjegyzékbe az vehető fel, aki – a Szaktv.-ben foglalt egyéb feltételek teljesítése esetén – a szakterülethez kapcsolódó képesítési, valamint az e rendeletben előírt egyéb feltételek teljesítését igazolja. Azt tehát, hogy a meghatározott szakterülethez szükséges képesítéssel a szakértő rendelkezik-e, a névjegyzékbe történő felvétele során, a névjegyzéket vezető hatóságnak kell ellenőriznie. A Szaktv. 11. § (1) bekezdés szerinti névjegyzék - az 1. melléklet 1.1-1.6., 1.8-1.9., 1.13., 1.15., pontjában, 1.20.1. és 1.20.2. alpontjában, valamint 1.24. és 1.25. pontjában foglalt adatok kivételével - közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül. A névjegyzéknek az 1. melléklet 1.12. pontja alatt megjelölt „szakterület” adata a Szaktv. 11. § (2) bekezdése alapján a szakértő tevékenységére vonatkozó közhitelesnek minősülő tényadat, amelyet a közhitelesség elvéből adódóan – az ellenkező bizonyításáig – valós adatként kell elfogadni.

[43] A szakértői bizonyítás (vizsgálat) elvégzésére tehát a bíróság a szakértői névjegyzékben szereplő, ott meghatározott szakterületi besorolású szakértőt köteles kirendelni. A perbeli esetben ez történt. A kirendelés során ugyanakkor nem a bíróság feladata, hogy a névjegyzékbe vett, besorolt szakterületű szakértők szakmai képesítési feltételeit, kizáró okok esetleges fennállását vizsgálja. Annak, hogy az ügyben csak kompetens szakértő járjon el, garanciája az a szabály, amely szerint a szakértő köteles közölni a bírósággal, ha a feltett kérdések megválaszolása egészben vagy részben nem tartozik azon szakismeretei körébe, amelyekben a rá irányadó szabályok szerint jogosult eljárni [Szaktv. 45. § (4) bekezdés b) pont]. A szakértői névjegyzék vezetésének, az igazságügyi szakértői nyilvántartásnak – és az ahhoz igazított perrendi szabályoknak – a célja az, hogy a kirendelő bíróság a névjegyzék adataiból meggyőződhessen arról, hogy az adott személy a perben az adott szakterületre igazságügyi szakértőként kirendelhető-e. Mindezt nem sértett jogszabályt az elsőfokú bíróság, amikor a perben a névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértőt rendelt ki és a kirendelés során nem vizsgálta a névjegyzék vezetésének (a szakértő névjegyzékben szerepeltetésének) jogszerűségét.

[44] A felperes a felülvizsgálati kérelmében vitatta a szakértői vélemény megállapításait, a bizonyítékok értékelésének okszerűségét.

[45] A Kúria gyakorlata egységes abban a körben, hogy a régi Pp. 206. §-ának megsértésére való hivatkozás esetén a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetve a bíróság a bizonyítékokat azok egybevetése során nem a maguk összességében értékelte, ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. A Kúria gyakorlata abban a körben is egyértelmű, miszerint nem állapítható meg jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A tényállás megállapítása a régi Pp. 206. §-a szerint szabad bírói mérlegeléssel történik, ha az nem iratellenes vagy logikátlan, a felülvizsgálata nem lehet eredményes, a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye, nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés (KGD.2018.72., Kfv.IV.38.015/2018/5., Kfv.V.35.207/2021/10.).

[46] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szakvéleményt a bizonyítékok körében megfelelően értékelte, ennek során figyelembe vette a Kúria azon megállapítását is, hogy a felperes által a felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott tanúvallomások és a magánszakértői vélemény alkalmatlanok arra, hogy a statikai állékonyság hiányát vagy meglétét bizonyítsák. A bíróság a felek számára biztosította, hogy a szakértő véleményére észrevételeket tegyenek, az észrevételekre a kirendelt szakértőt nyilatkoztatta, a kiegészített szakvéleményt jogszerűen fogadta el az ítékezésének alapjául és a bizonyítékok értékelése

során nem jutott nyilvánvalóan okszerűtlen, iratellenes következtetésre. Az aggálytalan szakvélemény felülvizsgálására a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.

[47] A felülvizsgálati eljárás nem az elsőfokú bírósági eljárás megismétlését célozza, különösen nem akként, hogy a felperes a keresetben az alperesnek tulajdonított jogsértést a felülvizsgálati eljárásban – a keresetben foglaltak mechanikus megismétlésével – már az elsőfokú bíróság jogsértéseként állítja. (Kfv.IV.37.769/2021/5.) Helytállóan érvelt az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében azzal, hogy a felek közötti jogvitában a Kúria már két ízben rendkívüli perorvoslati fórumként ítélkezett, ennek során meghozott végzéseiben egyértelműen kijelölte a bizonyításra szoruló tényeket és a bizonyítás módját, terjedelmét. A megismételt eljárás során a felperes olyan tényállítást nem tett, amit az elsőfokú bíróság a Kúria végzésében foglaltak szerint eljárva ne értékelt volna. A Kúria felülbírálati jogkörét a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, a jogerős ítélet által megsértett jogszabályok határolják be. Az alapperben benyújtott beadványok tartalmának összeszerkesztése, valamint a jogszabályhelyek mechanikus felsorolása, a jogszabálysértés mibenlétének kifejtése nélkül önmagában nem alkalmas a jogerős ítélet indokolásának cáfolatára, és nem teremti meg az érdemi felülvizsgálat lehetőségét.

[48] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[49] *I. A Kúria által elrendelt megismételt eljárásban hozott elsőfokú ítélet jogszerűségének mércéje alapvetően és elsősorban a megismételt eljárást elrendelő kúriai végzés.*

II. A közhiteles nyilvántartásnak minősülő szakértői névjegyzéknek a „szakterületre” vonatkozó bejegyzése közhiteles adatnak minősül, amelyet a közhitelesség elvéből adódóan – az ellenkező bizonyításáig – valós adatként kell elfogadni.

III. A bíróság a névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértő kirendelés során nem köteles vizsgálni a névjegyzék vezetésének (a szakértő névjegyzékben szerepeltetésének) jogszerűségét.

Záró rész

[50] A Kúria a felülvizsgálati kérelemről a felperes kérelmére a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson döntött.

[51] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban az alperes költségét a 32/2003. (VIII. 28.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdései alapján állapította meg, annak megfizetésére a felperest a régi Pp. 78. §-a alapján kötelezte.

[52] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése 39. § (3) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése szerinti felmerült, az Itv. 62. § (1) bekezdés h) pont alapján feljegyzett eljárási illeték megfizetésére a pervesztes felperest kötelezte.

[53] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. október 18.

Dr. Dobó Viola s.k. a tanács elnöke Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. előadó bíró Dr. Balogh Zsolt s.k. bíró Dr. Patyi András s.k. bíró Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő